

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.22.245/2013/6.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Tusnádi Miklós Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tusnádi Miklós ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek – a Dr. Horváth-Dr. Jakab Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth György ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2013. október 16. napján meghozott 8.P.23.325/2013/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 1993. szeptember 13. napján bankszámla-szerződést kötött az **Á.** Bank Zrt.-vel (továbbiakban: **Á.** Zrt.). 2006. december 13. napján az **Á.** Zrt. és a **M. V.** Zrt. (továbbiakban: **V.**), illetve a **V.** I. Kft. között üzletág átruházásáról szóló szerződés jött létre, amelynek értelmében az **Á.** Zrt. a pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási, befektetési szolgáltatási, kiegészítő befektetési szolgáltatási tevékenységével kapcsolatos szerződésekből eredő jogait és kötelezettségeit a **V.**-re ruházta át. A megállapodáshoz a PSZÁF az számú határozatával a hozzájárulását megadta. Az **Á.** Zrt. 2007. október 18-i hatállyal átalakulással megszűnt oly módon, hogy az alperesi társaságba beolvadt.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest kártérítés jogcímén 23.855.897 forint és 200.000 USD tőke, továbbá 27.426.040 forint és 30.122,27 USD kamat, valamint a perköltség megfizetésére. A felperes előadta, hogy 2011 decemberében észlelte: az alperesi jogelődnél vezetett bankszámlái terhére jogosulatlan tranzakciók történtek. A 2007. február 1. napját követően történt jogellenes tranzakciók tekintetében a **V.** a felelősségét maradéktalanul elismerte és a felperes kárát megállapodás alapján megtérítette. A **V.** azonban nem vállalt felelősséget 2007. február 1. napja előtti jogellenes banki tranzakcióból eredő veszteség vonatkozásában arra tekintettel, hogy azok az **Á.** Zrt. működése során keletkeztek. A felperes előadta, hogy a jogosulatlan terhelések az alperesi jogelőd, illetve a **V.** ... utcai fiók igazgatójának személyéhez kötődnek, akivel szemben büntetőeljárás indult.

Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását, és a felperes perköltségben való marasztalását. Az alperes nem vitatta, hogy az **Á.** Zrt. a jogelődje, akinél a felperes bankszámla-szerződéssel rendelkezett. Hivatkozott azonban arra, hogy az alperesi jogelőd és a **V.** között 2006. december 13. napján a Hpt. 161. § (1) bekezdése szerinti tartozásátvállalás formájában üzletág átruházási szerződés jött létre, amelynek keretében a **V.** mint jogutód átvállalta az **Á.** Zrt. valamennyi betétszerződését, annak kifizetési kötelezettségével

együtt. A tartozásátvállalás folytán az átvállaló a kötelezett helyébe lép, vagyis az alperes mint szerződéses jogelőd a kötelemből szabadult. Az üzletág átruházásának hatálya 2007. február 1. napján állt be, így az alperes jogviszonya a felperessel teljes egészében megszűnt. 2007. február 1. napjától kezdődően a **V.** köteles a betétek visszafizetését szavatolni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest az alperes perköltségének viselésére. Indokolásában megállapította, hogy a felek között az **Á.** Zrt. és az alperes közötti átalakulással történt jogutódlás ténye nem volt vitás. Megállapította, hogy a beadvány időpontját megelőzően az **Á.** Zrt. az állományátruházási szerződés alapján az üzletágból eredő és a megállapodásban meghatározott jogait és kötelezettségeit a **V.**-nek átadta. A Hpt. 3. § (1) bekezdés a) és d) pontja értelmében az üzletág részét képezték a felperes perrel érintett bankszámla-szerződései is. Az állomány átruházási megállapodás 5. pontja értelmében az **Á.** Zrt. az üzletágot az ahhoz tartozó valamennyi követeléssel és kötelezettséggel együtt ruházta át a **V.**-re. A Hpt. 161. § (1) bekezdése alapján a szerződéshez a felperes hozzájárulása nem volt szükséges, ebben a körben a **V.**-t csak utólagos értesítési kötelezettség terhelte. A felperes keresetében előadott tényállás alapján az **Á.** Zrt. 2007. február 1. napját megelőző időpontokban szerződésszegő magatartást tanúsított, amelyért a Ptk. 318. § (1) bekezdésére is figyelemmel kárfelelősséggel tartozik. Az állományátruházó megállapodás értelmében azonban 2007. február 1. napjával már a **V.** és nem az **Á.** Zrt. tartozik felelősséggel az állomány részeként átruházott perbeli bankszámla összegek hiánytalan visszafizetéséért. A megállapodás szerint az átruházás nemcsak a pénzben kifejezett állományt, hanem az átruházás időpontjára vonatkoztatható szerződéses kötelezettségeket, így a követeléseket is érintette. Az üzletág átszállásával a **V.** attól függetlenül felel a felperes betéti állományának maradéktalan visszafizetéséért, hogy a hiányt a saját vagy a jogelődjének munkavállalója, megbízottja okozta. A megállapodás 15. pontjának (5) bekezdése, amely szerint a bankfiókok átalakulásának napját megelőzően tanúsított munkavállalói cselekmények vagy mulasztások az **Á.** Zrt.-nek, az azt követő cselekmények a **V.**-nek tudhatóak be, csak a szerződő felek egymással szembeni jogviszonyában irányadó, és nem érinti azt a kérdést, hogy a felperesnek a bankszámla-szerződéséből eredő igényeit a tartozásátvállalás folytán kivel szemben kell érvényesítenie.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatalát, míg másodlagosan kérte az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat meghozatalára történő utasítását. Kérte továbbá az alperes marasztalását a felperes másodfokú perköltségében. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból azonban helytelen következtetéseket vont le. A per során az elsőfokú bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy felperes jogosult-e kártérítésre, illetve hogy az alperesi jogelőd megszűnését követően ki köteles a felperes részére a kártérítést megfizetni. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt vizsgálta, hogy a felperes betéti állományának maradéktalan visszafizetéséért ki felel, arról kellett volna ugyanis állást foglalnia, hogy a károkozó magatartás következtében elszenvedett kár megtérítésére ki köteles. A károkozás kötelemlenkeztető tényállás, amely a károkozó magatartás kifejtésével hoz létre kártérítési jogviszonyt. Az alperes által érvényesíteni kívánt kárigény az állományátruházást megelőzően keletkezett, az alperes tehát a károkozó általános jogutódjaként e kárkötelemlenkeztető alanya lett és kártérítés fizetésére köteles. A károkozó fiókvezető 2007 előtt az alperesi jogelőd, azt követően pedig a **V.** alkalmazottja volt, tehát a 2007 előtti időszakért az alperes, mint az **Á.** Zrt. jogutódja tartozik felelősséggel. Az átruházási szerződés, illetve az azt jóváhagyó PSZÁF határozat, illetve a Hpt. 121. § (1) bekezdése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a **V.** nem tekinthető az **Á.** Zrt. jogutódjának. A

Hpt. 161. § (1) bekezdése folytán az állomány átruházására a Ptk.-nak a tartozásátvállalásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni, amelyből egyértelműen következik, hogy a **V.** az átruházás során nem teljes szerződéses pozíciót vett át az **Á.** Zrt.-től. A teljes szerződéses pozíció átadására csak a tartozásátvállalás és az engedményezés együttes alkalmazása mellett lett volna lehetőség. A **V.** csupán a betétek visszafizetésére vonatkozó kötelezettséget vállalta át az **Á.** Zrt.-től, ráadásul abban az összegben, amely összegben azok 2007. január 31. napján fennálltak. A betétállomány átruházása tehát nem jogutódlást jelentett az átadó hitelintézet és ügyfelei között fennállt jogviszonyban, hanem csak a **V.** tartozásátvállalását az átvett állományért. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az átruházási szerződés 15. pontjának (5) bekezdését is, amely pontos és egyértelmű rendelkezést tartalmaz arra, hogy harmadik személlyel szemben ki tartozik kártérítési felelősséggel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy az elsőfokú eljárás lefolytatását követően olyan új bizonyítékok keletkeztek, amelyek nem esnek a Pp. 235. § (1) bekezdésének korlátozása alá. Hivatkozott a 2014. június 10. napján kelt és jogerős választottbírósági ítéletre, amely az S. Zrt. (korábban **V.** Zrt.) és az alperes közötti eljárásban megállapította, hogy a perbeli üzletág átruházási szerződés teljes körű jogutódlást takar, és az átvállalt tartozások a teljes betét, illetve folyószámla szerződéseken alapuló követelések összességére vonatkoztak. A választottbírósági eljárásban a 2013. decemberi tárgyaláson került becsatolásra az a **Á.** Zrt. és **V.** közös nyilatkozatát tartalmazó előzetes átruházási értesítő, amely pontosan és egyértelműen rögzíti a felek szándékát. A teljes körű jogutódlást támasztja alá a PSZÁF felügyeletének „Hogyan kell megítélni a vonatkozó jogszabályok alapján a számlaállomány átruházását” című állásfoglalása is. A Hpt. 121. § (4) bekezdésére figyelemmel a PSZÁF-nak az állomány átruházását meg kellett volna tagadnia, ha az veszélyezteti az átvevő, illetve az átadó hitelintézet által kötött betétszerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítését. Fogalmi képtelenség a felperesi előadás, amely szerint a 2007 előtti és azt követő banki tranzakciók más megítélés alá esnek akként, hogy az előbbiektől az alperes mint jogutód, az utóbbiakért pedig a **V.**, illetve annak jogutódja felel. Hivatkozott a Hpt. 21. § (3) bekezdésére is, amely szerint hitelintézet csak abban az esetben alakítható pénzügyi vállalkozássá, ha betétállományát az átalakulást eldöntő közgyűlési határozatot megelőzően teljes egészében átruházta. Az alperesnél is ez történt, azaz a befektetési társasággá történő átalakulást megelőzően a teljes betétállományát átruházta, és lakossági üzletágát a PSZÁF határozata alapján megszüntette. A betétállomány átruházásának teljességét a Hpt. 14. § (1) bekezdés k) pontja is alátámasztja, miután az nem meghatározott pénzeszközökről, hanem szerződésállományról beszél. A betétesek a tartozásátvállalás folytán nem kerülhetnek bizonytalan helyzetbe. Amint azt a választottbírósági ítélet is rögzítette, a PSZÁF nem adott volna hozzájárulást, ha a betéti jogviszonyok tartozásátvállalás útján történő átruházását követően bármely szerződésből eredő kötelezettség az **Á.** Zrt. oldalán maradt volna. Az alperes előadta, hogy a felperes által a fellebbezésében hivatkozott eseti döntés jelen jogvitára nem irányadó, mivel az eltérő tényálláson alapul. Megjegyezte, hogy a 2007. február előtti tranzakciókból eredő kár kifizetését a felperes felé a **V.** valóban megtagadta, és emellett még egy joglemondó nyilatkozatot is aláíratott a felperessel, amely a **V.** részéről rosszhiszemű magatartás, hiszen akkor járt volna el helyesen, ha kifizeti a felperes minden kárát, majd regressz igényvel lép fel jelen per alperesével szemben.

A felperes az alperes fellebbezési ellenkérelmére előterjesztett észrevételeiben előadta, hogy az alperes által hivatkozott választottbírósági ítéletben kifejtett jogi okfejtést tévesnek tartja. Az alperes által a másodfokú eljárásban becsatolt állományátruházási értesítő nem minősül új bizonyítéknak, és ekként a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt korlátozás hatálya alá esik.

Kifejtette, hogy az állományátruházási megállapodás tárgyát nem vitásan az üzletág átruházása képezte. A szerződő felek közötti jogutódlás terjedelme azonban korlátozott volt. A **V.** kizárólag meghatározott kötelezettségekben vált az **Á.** Zrt. jogutódjává, ekként nem tekinthető az alperesi jogelőd általános jogutódjának. A **V.** kizárólag az átvett betétek betétállomány visszafizetéséért felelt az ügyfelekkel szemben a Hpt. 161. § (1) bekezdésének utaló szabálya szerint a Ptk. tartozásátvállalásra vonatkozó szabályai alapján. Az átruházási szerződésben a felek nem a betéti szerződések, hanem a betétek átruházásában, azaz átvállalásában állapodtak meg. A betét fogalma a Hpt. 2. számú mellékletének 1/2. pontja szerint az ügyfelek számláin ténylegesen meglévő pozitív összeggel azonos. A bankszámláról elvont pénz nem képezi a számlaegyenleg részét, amely vonatkozik arra az esetre is, amikor a számlaterhelés jogellenesen történik. Ilyen esetben a pénzüintézet – amennyiben felelőssége megállapítható – kártérítéssel tartozik. A kártérítési igény azonban nem a számlaegyenleg része, hanem a bankszámla-szerződés megszegéséből eredő kártérítési követelés, azaz a Ptk. 318. §-a alapján fennálló tartozás, amely fogalmilag sem minősülhet betétnek. Az átruházási szerződés alapján tehát a **V.** kizárólag az ügyfelek számláin ténylegesen rendelkezésre álló és nyilvántartott összegek, azaz a valós betétek átvállalására vállalt kötelezettséget. Az átruházási szerződésből nem következik, hogy a **V.** az alperes által okozott károk miatt fennálló kártérítési felelősségéből fakadó kötelezettségeinek teljesítéséért helytállni tartozna. A felperes hangsúlyozta, hogy a perben a Ptk. 318. §-án alapuló kártérítési igényt érvényesít, amely ekként jogalapja, kötelezettje, és tárgya tekintetében is teljes mértékben eltér az átruházási szerződés tárgyát képező az átvállalt betétekért fennálló felelősségtől.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla az érdemi döntésével is egyetértett, annak jogi indokait – a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel – az alábbiak szerint egészíti ki.

Az ítéltábla rámutat, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdése szerinti korlátozás csak a fellebbező félre vonatkozik, a fellebbező fél ellenfelére nem, tehát az alperes által becsatolt előzetes átruházási értesítő figyelembevételének a másodfokú eljárásban nem volt akadálya. A bírósági vagy választottbírói ítélet, illetve a PSZÁF állásfoglalás nem minősül új ténynek vagy új bizonyítéknak, hanem a fél jogi álláspontját alátámasztó olyan hivatkozás, amelynek a másodfokú eljárásban történő előadását a Pp. 235. § (1) bekezdése nem zárja ki.

A per érdemét illetően arról kellett állást foglalni, hogy a felperes perben érvényesített követeléséért az alperes mint általános jogutód helytállni tartozik-e. Az általános azaz univerzális jogutódlás ténye az **Á.** Zrt. és az alperes között nem zárja ki, hogy a perbeli követelés mint kötelezettség ezt megelőzően szinguláris jogutódlással a **V.**-hez került. Ha pedig e kötelezettség egyedi jogutódlás folytán már korábban kikerült a jogelőd vagyonából, akkor az nem is lehetett a későbbi általános jogutódlás tárgya. Nem az a kérdés tehát, hogy a **V.** általános vagy csak szinguláris jogutód, hanem az, hogy a tartozás kit terhel. Ebben körben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a perbeli tartozást illetően a **V.**-ot kell jogutódnak tekinteni.

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját arról, hogy az **Á.** Zrt. és a **V.** között a Hpt. 161. § (1) bekezdése és az állományátruházási szerződés 5. pontja alapján a betétszerződéseket illetően pénzüintézeti oldalon a teljes

szerződési pozícióban történt jogutódlás. A Hpt. utaló szabálya folytán a szerződések átvételére a Ptk. tartozásátvállalásra vonatkozó szabályai szerint került sor. A tartozásátvállalás absztrakt jogügylet, amely alapján nem a tartozás jogcíme, hanem maga a tartozás szállt át a jogutód **V.**-re. Téves az a felperesi álláspont, hogy a szerződésszegés a felek között újabb jogviszonyt hozott volna létre. A szerződésszegéssel a felek között már fennálló jogviszonyon belül jön létre a jogosult szempontjából egy újabb követelés, illetve a kötelezett oldaláról nézve egy további tartozás.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az állományátvállalási szerződés szavatossági kikötése a szerződő felek egymás közötti viszonyában bír jelentőséggel. A szerződés kifejezetten a munkavállalók károkozó magatartásának betudásáról rendelkezik, azaz a munkavállalók tevékenységét vagy mulasztását az **Á.** Zrt. vagy a **V.** magatartásaként kell értékelni. Ennek értelmében a 2007. február 1. napja előtti munkavállalói magatartásért az **Á.** Zrt. felelt. A felperesi betét jogellenes csökkentésével az **Á.** Zrt. a betét teljes visszafizetésének kötelezettsége alól nem mentesült, vagyis a visszafizetés hiányában úgy kellett tekinteni, hogy a teljesítést jogos ok nélkül megtagadta. A Ptk. 313. §-a szerint ebben az esetben a jogosult a késedelem és a lehetetlenülés jogkövetkezményeinek alkalmazása között választhat. Kötelezeti késedelem folytán a Ptk. 300. § (1) bekezdése szerint teljesítés, lehetetlenülés alapján a Ptk. 312. § (2) bekezdése szerint kártérítés követelhető. A felperes álláspontjából az következne, hogy ugyanazon összeg iránt teljesítés címén a **V.**, kártérítés címén pedig az **Á.** Zrt., illetve annak jogutódja lenne eredménnyel perelhető. A szerződés kötelezettjének személyét azonban nem a szerződés alapján érvényesített igény jogcíme, hanem a szinguláris jogutódlás alapjául szolgáló szerződés határozza meg. Az állományátvállalási szerződés alapján a **V.** vállalta a betéti szerződésekből eredő tartozások megfizetését, függetlenül a tartozás jogcímétől. Az ügyfelekkel kötött szerződésekből eredő tartozások a **V.**-re szálltak, ezért a kötelezett személyének megállapítása körében nincs jelentősége annak, hogy a felperes keresetét kifejezetten a Ptk. 318. §-ára alapította.

Az ítéletábra megjegyzi végül, hogy a felperes által becsatolt eseti bírósági döntés alapjául szolgáló tényállás a jelen per ténybeli alapjaitól eltér, mivel ebben a perben a felperes csak az állományátvállaló szerződés előtt keletkezett igényeket érvényesít, ezért a hivatkozott döntés ebben az esetben nem alkalmazható.

Az ítéletábra a kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése alapján határozta meg.

Budapest, 2014. december 4.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelével: